

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 334/08-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. F., CSc., T., zastúpenej advokátom JUDr. K. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 4, čl. 124 a čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. F., CSc., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. A. F., CSc. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva

na ochranu svojich základných práv podľa čl. 127 ods. 1 v spojení s čl. 124 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a svojho základného práva podľa čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 listiny a základného práva na právnu pomoc pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2008 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a príloh, ktoré sú k nej pripojené, vyplýva, že 19. augusta 2005 bolo doručené sťažovateľke rozhodnutie S. (ďalej len „S.“) o priznaní predčasného starobného dôchodku od 1. júna 2005 v sume 7 771 Sk, pričom túto sumu druhým výrokom v tomto rozhodnutí zvýšila od 22. júla 2005 až na sumu 8 459 Sk.

Dňa 25. augusta 2008 sťažovateľka podala na Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie rozhodnutia S., ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd/54/2005 rozsudkom z 25. apríla 2006 toto rozhodnutie S. potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil. Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007 nadobudol právoplatnosť 8. júna 2007.

Dňa 6. júla 2007 podala sťažovateľka na krajskom súde dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu, pričom už v čase jeho podania [dovolanie vo veciach dôchodkového zabezpečenia nebolo v zmysle § 250s Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) prípustné]. Sťažovateľka sa o platnosti toho ustanovenia dozvedela až po podaní dovolania. Najvyšší súd po postúpení veci z krajského súdu rozhodol uznesením z 21. augusta 2007 sp. zn. 1 Sdo 49/2007 tak, že jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

V sťažnosti sa ďalej uvádza: «Dňa 8. augusta 2007 podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho. Sťažovateľka tvrdí, že v čase podania ústavnej sťažnosti nemal podľa príslušných ustanovení OSP žiaden všeobecný súd, teda ani Najvyšší súd SR právomoc vo veci ochrany základných práv sťažovateľky rozhodovať o ochrane týchto práv sťažovateľky.

V zmysle článku 36 Listiny základných práv a slobôd mala sťažovateľka právo na súdnu ochranu poskytnutú v súlade s čl. 36 ods. 1 Listiny.

Dňa 23. 6. 2008 doručil Ústavný súd SR právnej zástupkyňi sťažovateľky uznesenie zo dňa 4. 6. 2008, ktorým po cca 10 mesiacov od podania sťažnosti rozhodol, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmieta z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu SR, v dôsledku ktorého sťažnosť nebola prijatá na ďalšie konanie, Ústavný súd SR nepreskúmaval napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu SR ani jeho postupy, z „dôvodu nedostatku svojej právomoci“, pretože právomoc Ústavného súdu je subsidiárna a neuplatní sa, ak túto právomoc mal Najvyšší súd SR ako súd dovolací. Ústavný súd SR pri preskúvaní uznesenia Najvyššieho súdu SR, ako súdu dovolacieho, nezistil, že Najvyšší súd SR preskúmaval dovolanie proti uzneseniu, čo vyplýva z dôvodov uznesenia na strane 2, kde Najvyšší súd SR odôvodňuje svoj výrok takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP a § 250s ods. 2 OSP) prejednal dovolanie (§ 243a ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že ho treba ako neprípustné odmietnuť.“ Podľa § 243a ods. 3 OSP o dovolaní proti uzneseniu sa rozhoduje vždy bez pojednávania.

Najvyšší súd SR ako súd dovolací teda rozhodoval o návrhu - dovolaní proti uzneseniu, ktoré sťažovateľka nepodala.

Sťažovateľka tvrdí, že Najvyšší súd SR nemal právomoc vydať uznesenie zo dňa 21. 8. 2007, ktorým rozhodol o odmietnutí dovolania podľa § 218 ods. 1 písm. c/ OSP, pretože rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť 8. 6. 2007, čím bolo konanie pod sp. zn. 34 Sd/54/2005 právoplatne ukončené.

Preto podanie ústavnej sťažnosti na Ústavný súd SR bolo, podľa presvedčenia sťažovateľky, jediným dostupným prostriedkom, ktorým sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojich základných ľudských práv porušených porušovateľom základných práv a ľudských práv sťažovateľky - Najvyšším súdom SR v odvolacom konaní. Ak by mal Najvyšší súd SR právomoc konať v čase vydania rozhodnutia zo dňa 21. 8. 2007 ako súd dovolací, bol by, podľa názoru sťažovateľky, Ústavný súd SR povinný odmietnuť sťažnosť sťažovateľky ako predčasne podanú. V takom prípade by totiž lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť až dňom 26. 9. 2007, kedy uznesenie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť.»

Sťažovateľka v ďalšej časti podrobne konkretizuje, v čom vidí namietané porušenie jej označených práv a v súvislosti s tým okrem iného uvádza svoj právny názor, ako mali všeobecné súdy postupovať pri riešení jej záležitosti.

Sťažovateľka v závere navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím postupom, iným zásahom, vydaním uznesenia zo dňa 21. 8. 2007 pod sp. zn. I Sdo/49/2007 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu garantované čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR) a; základné právo sťažovateľky na ochranu jej základných práv Ústavným súdom SR podľa § 127 ods. 1 v spojení s čl. 124 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy; a základné právo sťažovateľky, podľa ktorého nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach, pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody podľa čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd; a základné právo na právnu pomoc pred súdmi od začiatku konania podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

2. Iný zásah vykonaný uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 8. 2007 pod sp. zn. I Sdo 49/2007 sa zrušuje.

3. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je časovo neobmedzeným právnym prostriedkom ochrany

základných práv a slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť [§ 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Preto bolo potrebné, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu a postupu najvyššieho súdu určil, odkedy začala sťažovateľke plynúť lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemôže ľubovoľne posudzovať začiatok plynutia týchto lehôt a posúvať ich v závislosti od faktických úkonov všeobecných súdov, resp. dokonca od rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 200/08 zo 4. júna 2008, keďže advokátovi, ktorý zastupoval sťažovateľku v dovolacom konaní, bolo doručené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2007 už 26. septembra 2007. Sťažovateľka, ktorá mala v tom čase advokáta, odo dňa doručenia uznesenia vedela o obsahu tohto uznesenia, od tej doby poznala aj jeho dôvody a vo vzťahu k nej toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom doručenia.

Od doručenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2007 (26. september 2007) do doručenia sťažnosti ústavnému súdu (13. august 2008) nepochybne uplynula doba prevyšujúca dva mesiace od právoplatnosti napadnutého uznesenia. Lehota na podanie sťažnosti uplynula bez toho, aby jej počítanie od právoplatnosti bolo ovplyvnené skutočnosťou, ktorú by mohol ústavný súd považovať za okolnosť hodnú osobitného zreteľa pri skúmaní včasnosti jej podania.

Keďže sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu v auguste 2008, stalo sa tak nepochybne dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. V nijakom prípade sa nemožno stotožniť s názorom sťažovateľky, ktorá plynutie zákonnej lehoty odvíja od doručenia rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 200/08 zo 4. júna 2008 jej právnej zástupkyňi (23. jún 2008). Týmto rozhodnutím totiž ústavný súd nemohol porušiť označené základné práva, iba odmietol sťažovateľkou tvrdené porušenie označených základných práv navrhovaným spôsobom napraviť.

Vychádzajúc z toho ústavný súd považuje sťažnosť proti postupu najvyššieho súdu za podanú oneskorene, a preto ju odmietol (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2008